Gemeente Diemen

2021-094009

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Jaarverslag leerplicht en RMC 2020 - 2021		
Team: Samenleving Beleid	**Datum:**	12 oktober 2021
Steller: Lien Riesthuis	**Toestelnr.**	+31 207548295
Portefeuillehouder: J.D. Klaasse	**Besluitvormingsproces:**	

Samenvatting:
Het jaarverslag van leerplicht in het schooljaar 2020 – 2021 laat zien dat de coronacrisis impact heeft gehad op de verzuimcijfers en de manier waarop de leerplichtambtenaren konden opereren. Van leerplicht wordt verwacht dat zij meer ‘schakelen’ tussen scholen, ouders, het Sociaal Team Diemen en zorgpartijen. Dat leidt tot betere afstemming, communicatie en ondersteuning voor kinderen op school en in hun thuissituatie. Naast deze andere manier van werken merkt leerplicht de gevolgen van de groei van het aantal leerlingen, de effecten van passend onderwijs en de ontwikkelingen in de jeugdzorg in 2020 – 2021. Het jaarverslag geeft ook inzicht in de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC).

Gevraagde beslissing:

1. Het Jaarverslag leerplicht en RMC over het schooljaar 2020 - 2021 vast te stellen;
2. In te stemmen de formatie van leerplicht per 2022 uit te breiden met 0,6 fte en hiervoor gedeeltelijk dekking te zoeken via de OAB middelen en voor overige deel budget aan te vragen in de eerste kwartaalbrief 2022;
3. Het Jaarverslag leerplicht en RMC over het schooljaar 2020 - 2021, tezamen met bijgevoegde Informatie van het College, aan te bieden aan de gemeenteraad en te bespreken in de informatieve raadsvergadering.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

In de Leerplichtwet 1969 is zowel het recht op onderwijs als de plicht om onderwijs te volgen vastgelegd. De wet schetst de kaders voor de bewaking en bescherming van het recht op onderwijs. Voor elk kind wordt een op zijn/haar mogelijkheden en beperkingen toegesneden onderwijsaanbod tot stand gebracht.

Gemeenten moeten toezien op naleving van de leerplichtwet. De leerplicht geldt in principe voor elk kind van 5 tot 16 jaar. De kwalificatieplicht gaat in na afloop van de leerplicht en is van toepassing op jongeren van 16 tot 18 jaar. Zij zijn verplicht onderwijs te volgen totdat ze een startkwalificatie hebben.[1] Daarnaast zijn gemeenten in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) verplicht 'niet meer leerplichtige jongeren' van 18 tot 23 jaar te volgen op hun weg naar een startkwalificatie.

Concrete aanleiding

De Leerplichtwet 1969 verplicht het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uit te brengen over de werkzaamheden die in het afgelopen schooljaar in het kader van de leerplicht en de kwalificatieplicht hebben plaatsgevonden.

Toelichting

Inhoud van het voorstel

Naast toezicht houden en controle op de naleving van de leerplichtwet verrichten de leerplichtambtenaren een maatschappelijke zorgtaak om voortijdig schooluitval tegen te gaan. Leerplichtzaken variëren in zwaarte en complexiteit van licht tot zeer intensieve interventie en of bemiddelingen. De verzoeken en dossiers komen op diverse manieren bij de leerplichtambtenaren binnen: via verzuimmeldingen door de school, leerplichtadministratie, vragen van ouders, scholen, hulpverleningsorganisatie of via zorgteams.

In het jaarverslag is een aantal ontwikkelingen landelijk en lokaal neergelegd, wordt uitleg gegeven van de functie en het werkveld van de leerplicht en is de omvang van het verzuim en voortijdig schoolverlaten in het schooljaar 2020 – 2021 in beeld gebracht. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Tevens geeft het verslag informatie over de activiteiten van de leerplichtambtenaren en over de speerpunten voor het schooljaar 2021 - 2021.

Argumenten en keuzemogelijkheden

De dynamiek en turbulentie van het schooljaar 2019-2020 heeft zich voortgezet. De coronacrises, de groei van het aantal leerlingen, de druk bij de scholen om de primaire taken goed uit te kunnen voeren, de effecten van passend onderwijs en de nauwe verbinding met de jeugdzorg hebben ook in 2020 – 2021 impact gehad op de rol en uitvoering van leerplicht.
Door de veranderende rol van leerplicht de afgelopen jaren, volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), is meer nadruk komen te liggen op het schakelen tussen onderwijs en zorg in plaats van vooral registreren en handhaven. Dat heeft veel gevraagd van de leerplichtambtenaren.

[1] Een startkwalificatie is een HAVO-, VWO- of MBO-diploma niveau 2 of hoger en geldt als basis voor het vinden van geschoold werk.

Het draagt echter wel bij aan het goede gesprek met ouders en kinderen. Door meer te 'schakelen' tussen scholen, ouders, het Sociaal Team Diemen en zorgpartijen is er betere afstemming, communicatie en ondersteuning voor kinderen op school en in hun thuissituatie.

In het afgelopen jaar zijn de formele verzuimcijfers gedaald vanwege de coronamaatregelen. Een school meldt verzuim als een leerling zonder geldige reden meer dan 16 uur binnen vier weken afwezig is. Tijdens de scholensluiting hoefden scholen geen verzuimmeldingen te doen. Ook niet wanneer er afstandsonderwijs werd aangeboden en een leerling het online lesprogramma niet volgde. Bovendien is door afstandsonderwijs lastiger vast te stellen of leerlingen aanwezig waren bij de les. Veel verzuim is dus niet terug te zien in de cijfers, omdat de normale verzuimregels een deel van het afgelopen jaar niet van kracht waren.

Voor voortgezet onderwijs scholen en mbo-scholen bleef het een groot deel van het schooljaar lastig om vast te stellen welke leerlingen aanwezig waren. Dit zien we terug in de verzuimmeldingen. Het aantal verzuimmeldingen bij het voortgezet onderwijs is sterker gedaald dan in het primair onderwijs.

In de speerpunten van 2020-2021 was rekening gehouden met de ruimte voor leerplicht om goed om te gaan met de verwachte en onverwachte coronagerelateerde werkzaamheden. Het afgelopen schooljaar stond in het teken van 'schakelen' en anticiperen. We stellen in het jaarverslag 2020 – 2021 vast dat de druk op de capaciteit verder is toegekomen. Hierover is in eerdere jaarverslagen al gerapporteerd en deze ontwikkeling zet door. Dit kan worden verklaard door:

- De veranderende rol (MAS) bied meer kwaliteit, maar neemt per casus gemiddeld meer tijd in beslag;
- De groei van Diemen en de toename van het aantal leerplichtige jongeren;
- Meer leerplichtige jongeren in Diemen dat buiten Diemen naar school gaat;
- Door de toegenomen werkdruk en de coronaperikelen blijft er meer werk liggen. En daarmee ook de preventieve werking waar de speerpunten van uitgaan, namelijk dat vroegtijdige interventies kunnen leiden tot minder (zware) verzuimsituaties.

Uitbreiding van de capaciteit voor de leerplichtambtenaren is wenselijk om te kunnen voldoen aan de uitdagingen waar ze voor staan.

Speerpunten 2021 - 2022

1.Team Leerplicht op kracht

Het afgelopen schooljaar is onderzocht of leerplicht met de huidige capaciteit het werk goed kan (blijven) uitvoeren. Sinds 2015 is het aantal uren dat de leerplichtambtenaren werken gelijk gebleven. De situatie als hierboven genoemd geeft aan dat uitbreiding voor de leerplichtambtenaren wenselijk is. Passend daarbij voor Diemens beleid en leerlingenaantallen is een uitbreiding van 0.6 fte in 2022. De capaciteit van de leerplichtambtenaren neemt dan toe van 1.5 fte tot 2.1 fte.
De formatiemeter van de brancheverenigingen van leerplicht (Ingrado) is gebruikt om tot een inschatting te komen van de formatie die wenselijk is voor leerplicht Diemen. De formatiemeter van Ingrado komt voor leerplicht Diemen uit op tussen 2.1 - 3.4 fte voor de leerplichtambtenaren.[2] Bij het op kracht brengen van team leerplicht hoort ook het aantrekken en het inwerken van de nieuwe ondersteuner.

2. Werken volgens de MAS

De leerplichtambtenaren hebben succesvol de MAS-werkwijze geïntegreerd in hun werk. Daarvan profiteren jongeren, ouders en de samenwerkingspartners. De insteek van de MAS is meer inzet op preventief werken. De leerplichtambtenaren zullen -totdat er extra capaciteit is- keuzes moeten maken

[2] 2.1 FTE is de onderkant van de bandbreedte en gaat uit van het uitvoeren van alleen de wettelijke taken. 3.4 FTE is de bovenkant van de bandbreedte en gaat uit van preventief werken. Let op: de berekening is voor het **totaal** aantal FTE voor leerplicht. De aantal FTE voor de leerplichtambtenaar is 0,6 van het totaal aantal FTE. De overige 0.4 FTE voor team leerplicht is bestemd voor administratieve en beleidsmatige ondersteuning van de leerplichtambtenaren.
Formatiemeter leerplichtfunctie 2014 | Mededelingen | Actueel | Ingrado.nl

welk werk zij wel en niet doen. Leerplicht maakt de keuze om tijd te blijven maken voor werken volgens de MAS. Dat betekent ook dat er minder of geen tijd gaat naar het vroegtijdig signaleren van (al het) verzuim en relatiebeheer met de scholen en andere partners.

3. Vroegtijdig signaleren verzuim basisscholen Diemen
Schoolverzuim is vaak een signaal van achterliggende problematiek. En veelvuldig verzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten. In Diemen heeft basisschool de Noorderbreedte meegedaan aan de pilot 'Verzuim in beeld', geïnitieerd door leerplicht Amsterdam en het Samenwerkingsverband primair onderwijs Amsterdam-Diemen. In de pilot is het verschil in beeld gebracht van ongeoorloofd verzuim was op basis van de administratie en het daadwerkelijk, ongeoorloofd verzuim gemeld is door de basisscholen. De conclusie is dat veel verzuim niet gemeld wordt aan leerplicht. Ook uit landelijke cijfers blijkt dat het primair onderwijs lang niet al het ongeoorloofd verzuim meldt.

Leerplicht Diemen heeft een aantal jaren ingezet op het vroegtijdig signaleren van al het verzuim op de basisscholen in Diemen. Op de basisscholen in Diemen werd jaarlijks (eenmaal of tweemaal) de verzuimadministratie doorlopen. Dat is in de afgelopen twee schooljaren niet gebeurd. Leerplicht was genoodzaakt anders samen te werken met de basisscholen.
Leerplicht Diemen wil in 2022 weer samen met de basisscholen in Diemen de administratie doornemen. De opbrengst is dat verzuim vroegtijdig gesignaleerd wordt en aangepakt kan worden.

4. Meer aandacht voor kwetsbare jongeren
Dit speerpunt is vanuit het vorige jaarverslag overgeheveld als speerpunt voor het schooljaar 2021 – 2022. Leerplicht wil bewerkstellingen dat het verzuim van kwetsbare mbo-jongeren (eerder) gemeld wordt bij leerplicht. De ondersteuner van de leerplichtambtenaren gaat een rol vervullen en vroegtijdig in contact treden met mbo-scholen en het bevorderen van verzuim melden bij leerplicht Diemen.

Gevolgen en risico's

Financieel
Voor de uitbreiding van 0,6 fte voor leerplicht kan gedeeltelijk dekking worden gevonden via de OAB middelen. Voor het overige deel wordt voorgesteld hiervoor in de eerste kwartaalbrief 2022 en de kadernota 2023 budget aan te vragen.

Van/ Naar	Kostenplaats	Grootboek	Project	Object	Bedrag (inclusief niet te verrekenen BTW)	Incidenteel of Structureel	Begrotingsjaar

Juridisch
n.v.t.

Informatiekundig
n.v.t.

Duurzaamheid
n.v.t.

Andere risico's
n.v.t.

Wat merkt de burger, een bedrijf of instelling van de te nemen beslissing?
n.v.t.

Opmerkingen over de aanpak / het vervolgproces na de gevraagde beslissing
Communicatie

Het Jaarverslag leerplicht en RMC over het schooljaar 2020 – 2021 wordt, tezamen met bijgevoegde Informatie van het College, aangeboden aan de gemeenteraad ter bespreking in een informatieve raadsvergadering.

Projectmatig

n.v.t.

- EINDE -